

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Follow the Money

t.a.v. [redacted]

Gedempt Hamerkanaal 145

1021 KP Amsterdam

[redacted]@ftm.nl

Directie Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T [redacted]
[redacted]
www.minfin.nl

Ons kenmerk

2020-0000157338

Uw brief (kenmerk)

20 maart 2020

Datum 14 september 2020

Betreft Besluit Wob-verzoek Etnisch profileren Belastingdienst
Toeslagen

Geachte [redacted],

U heeft in uw brief van 20 maart 2020 verzocht om documenten ten aanzien van etnisch profileren door de Belastingdienst Toeslagen vanaf 1 januari 2012 tot de datum van uw verzoek.

Het is mij helaas niet gelukt om tijdig op uw verzoek te beslissen en hiervoor bied ik u mijn excuses aan. Op 10 augustus 2020 heeft u mij gevraagd om u te laten weten wanneer ik verwachtte op uw verzoek te beslissen. Op 13 augustus jl. heb ik daarop per mail aangegeven dat ik verwacht voor 15 september a.s. het besluit aan u toe te sturen.

Besluit

Ik besluit de aangetroffen documenten gedeeltelijk openbaar te maken. Ik licht mijn besluit hieronder toe.

Inhoud van uw verzoek

Uw verzoek luidt als volgt:

"In het bijzonder maar niet uitsluitend betreft dit verzoek (nummering toegevoegd):

1. *Stukken van de [redacted] of andere functionarissen die met het toezicht op privacy zijn of waren belast vanaf januari 2013 tot heden;*
2. *Stukken die betrekking hebben op de aanschaf van ICT-oplossingen om risico's van etnisch profileren tegen te gaan;*
3. *Stukken die betrekking hebben op maatregelen van het management en/of bestuur om risico's van etnisch profileren tegen te gaan;*
4. *Stukken met betrekking tot de risico's op etnisch profileren die het gevolg zijn van de koppeling van de Belastingdienst met de Basisregistratie Personen (BRP);*
5. *Stukken die betrekking op de risico's van etnisch profileren in de aanvraag en toekenning van kinderopvangtoeslag;*
6. *Stukken met betrekking tot etnisch profileren in CAF-zaken, waaronder in ieder geval de zaken zoals genoemd in het ADR-rapport 'Toeslaggerelateerde CAF-zaken' (pagina 18).*

In verband met de ruime omschrijving van uw verzoek en een aantal onduidelijkheden, is met u o.a. op 6 april 2020 over uw verzoek gesproken.

Verder is besproken dat u met etnisch profileren doelt op het gebruik van de tweede nationaliteit. Het gaat u vooral om de beleidsstukken met betrekking tot het gebruik van de tweede nationaliteit door Toeslagen. Naar aanleiding van uw toelichting met betrekking tot de ICT-oplossingen is mijnerzijds aangegeven dat er enkele stukken zijn aangetroffen waar onder meer de technische component van dit risico aan de orde komt.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2020-0000157338

U heeft uw Wob-verzoek voor de punten 1 en 2 nader gespecificeerd met een e-mail van 14 april jl. Ik citeer uit uw e-mail het volgende:

*"- Ten aanzien van de functionarissen die zich bezighouden met privacy beperk ik me tot kwesties rond het onderscheid maken op basis van nationaliteit die relevant zijn voor de afdeling Toeslagen.
- Ten aanzien van de ICT-oplossingen gaat het om stukken over (gerealiseerde en niet-gerealiseerde) ICT-oplossingen die relevant zijn voor Toeslagen, daaronder in ieder geval maar niet uitsluitend begrepen de (eventuele) koppeling met het BRP."*

Voor de onderdelen 2 tot en met 6 van het Wob-verzoek geldt dat het niet om casusgerichte informatie gaat. Voor de onderdelen 1 en 7 van het Wob-verzoek gaat het mogelijk uit de aard van de vraag wel om casusgerichte info. Met u is besproken dat er alleen binnen Toeslagen naar documenten is gezocht.

Ten aanzien van onderdeel 6 merk ik het nog het volgende op. U heeft aangegeven dat het concept ADR-rapport materieel afwijkt van de definitieve versie. In het concept ADR-rapport is sprake van zes dossiers met selecties op 6 CAF-dossiers, terwijl in het definitieve ADR rapport sprake is van 1 dossier met een selectie op nationaliteit. Ik kan u hierbij berichten dat in de 5 CAF-dossiers geen sprake was van selectie op nationaliteit, maar is geselecteerd uitgaande van een gebruikt IP-adres.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn 42 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, zie hiertoe bijlage B. De documenten zijn op datum gesorteerd en niet per onderdeel van uw verzoek, omdat er vaak een samenloop is en dan met name voor wat betreft de onderdelen 2 tot en met 5.

Daarnaast is er ten aanzien van onderdeel 1 een klacht van een gemachtigde aangetroffen (documenten onder nr. 14 op de inventarislijst). Ook allerlei correspondentie met de Autoriteit Persoonsgegevens vallen enerzijds onder dit onderdeel en anderzijds onder de overige onderdelen. Voor onderdeel 6 wijs ik u met name op document nummer 40.

Buiten reikwijdte verzoek

Een aantal documenten bevat passages die over andere onderwerpen gaan dan de hierboven genoemde onderwerpen van uw verzoek. Deze passages vallen inhoudelijk niet binnen de reikwijdte van uw verzoek. Om die reden heb ik de passages onleesbaar gemaakt onder vermelding van 'buiten verzoek'. Dit is eveneens in de inventarislijst aangegeven.

Derde-belanghebbenden

Bij de openbaarmaking van diverse documenten spelen belangen van derden een rol. Deze derde-belanghebbenden zijn vooraf gevraagd om hun mening te geven over de openbaarmaking hiervan. Zij hebben met de wijze van openbaarmaking ingestemd.

Wettelijk kader

Uw verzoek om informatie is beoordeeld op grond van de Wob. Voor de relevante bepalingen verwijs ik u naar bijlage A.

Directie Juridische Zaken

Het recht op openbaarmaking dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Er wordt niet gekeken naar het specifieke belang van de verzoeker.

Ons kenmerk
2020-0000157338

Openbaarmaking in de zin van de Wob betekent openbaarmaking voor iedereen. In dat licht vindt de afweging dan ook plaats. Hierbij wordt getoetst aan de artikelen 10 en 11 van de Wob waarin is aangegeven in welke gevallen openbaarmaking kan of moet worden geweigerd. Voorts kan het bestuursorgaan besluiten om op grond van de uitzonderingsgronden genoemd in de artikelen 10 en 11 van de Wob (zie bijlage A) of op grond van eventuele bijzondere openbaarmakingsregimes documenten niet openbaar te maken.

Motivering

Het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen (artikel 10, tweede lid, onder d, van de Wob)

Bij een aantal documenten is het belang van de inspectie, controle en toezicht door de Belastingdienst in het geding. Het gaat hierbij om informatie die zicht biedt op de werkwijze van de Belastingdienst. Openbaarmaking van deze informatie zal ervoor zorgen dat betrokkenen hun gedrag dusdanig aanpassen dat het belang van een effectieve controle op onaanvaardbare wijze wordt geschaad. In verband met de aard en samenhang met de onderzoeken door de ADR, de Autoriteit Persoonsgegevens en de Nationale Ombudsman e.a. heb ik terughoudend van deze uitzonderingsgrond gebruik gemaakt. Voor de passages waarvoor ik openbaarmaking heb geweigerd weeg ik het hier bedoelde belang zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Ik maak deze informatie dus niet openbaar.

Waar van toepassing heb ik deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.2.d.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob)

In diverse documenten staan persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, telefoonnummers en e-mailadressen. Ik weeg het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Deze informatie maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob)

Openbaarmaking van informatie blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van belanghebbenden bij die informatie. Dit heeft betrekking op meerdere situaties.

Veelal betreft het namen van casusposities. Door het openbaar maken van dergelijke namen of feiten die dergelijke casusposities anderszins herkenbaar maken worden de betrokkenen onevenredig benadeeld. Het belang van het voorkomen van mogelijke reputatieschade van betrokkenen weeg ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking. Ik maak deze informatie dus niet openbaar.

Daarnaast is deze grond in combinatie met artikel 10, tweede lid aanhef en onder d van de Wob gebruikt waar de mogelijkheid om misbruik van de gegevens zou ontstaan bij openbaarmaking hiervan. Het belang van het voorkomen van dit misbruik weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking. Ik maak deze informatie dus niet openbaar.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2020-0000157338

Ik heb deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.2.g.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad (artikel 11, eerste lid, van de Wob)

Documenten die zijn opgesteld voor intern beraad zijn onder andere: notities van ambtenaren, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen. Ik maak persoonlijke beleidsopvattingen in die stukken niet openbaar. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, inschattingen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten. Met name in het mailverkeer is gediscussieerd over het onderwerp, waardoor in een viertal mails een of meerdere passages zijn aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen. Daarnaast is in één notitie een passage aangemerkt als persoonlijke beleidsopvatting.

Een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding moet gewaarborgd zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Daarom heb ik de persoonlijke beleidsopvattingen in een vijftal documenten onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 11.1. Het betreft vooral passages met voorstellen ter afweging voor besluitvorming. De besluitvorming zelf is wel openbaar gemaakt.

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen in het belang van een goede en democratische bestuursvoering. Dit belang is echter in veruit de meeste gevallen niet aanwezig, gelet op de aard en de inhoud van de informatie.

Daarbij is het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering als standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Klacht: artikel 39 UAVG

De documenten tussen [] en een gemachtigde inzake vragen over het gebruik van tweede nationaliteit en de grondslag daarvan worden niet openbaar gemaakt. De gemachtigde heeft aangegeven niet in te stemmen met openbaarmaking. Dat betekent dat er geen sprake is van toestemming zoals bedoeld in artikel 39 Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) die de geheimhoudingsplicht van [] kan opheffen. Art. 39 UAVG verplicht [] tot geheimhouding van hetgeen hem op grond van een klacht of een verzoek van betrokkene bekend is geworden.

Wijze van openbaarmaking

De documenten stuur ik met dit besluit in kopie mee.

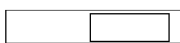
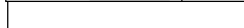
Plaatsing op internet

De stukken worden met een geanonimiseerde versie van dit besluit voor een ieder kenbaar gemaakt op www.rijksoverheid.nl.

Ons kenmerk
2020-0000157338

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Hoogachtend,
DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN – Douane en Toeslagen,
namens deze,

 Fiscaal Juridische Zaken

Deze brief is niet voorzien van een handtekening. Vanwege de (werk)voorschriften rondom COVID-19 is ondertekening praktisch niet mogelijk gebleken. In een formele en beveiligde omgeving is vastgelegd dat de beslissingsbevoegde medewerker akkoord is met de inhoud van dit document en de verzending daarvan.

Op grond van de Awb kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Staatssecretaris van Financiën, Directie Juridische Zaken, postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en ten minste het volgende bevatten: naam en adres van de indiener; de dagtekening; een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt; een opgave van de redenen waarom u zich niet met het besluit kunt verenigen.

Bijlage A

Ons kenmerk
2020-0000157338

Artikel 10 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden. (...)

Artikel 11 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
(...)

Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming:

Artikel 39. Geheimhoudingsplicht

De functionaris voor gegevensbescherming, bedoeld in de artikelen 37 tot en met 39 van de verordening, is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem op grond van een klacht of een verzoek van betrokkene is bekend geworden, tenzij de betrokkene in bekendmaking toestemt.